

Avis au lecteur

C'EST ici un livre de bonne foi, lecteur. Il t'avertit dès l'entrée que je ne m'y suis proposé aucune fin, que domestique et privée. Je n'y ai eu nulle considération de ton service, ni de ma gloire. Mes forces ne sont pas capables d'un tel dessein. Je l'ai voué à la commodité particulière de mes parents et amis : à ce que¹ m'ayant perdu (ce qu'ils ont à faire bientôt) ils y puissent retrouver aucuns² traits de mes parents et humeurs, et que par ce moyen ils nourrissent plus entière et plus vive la connaissance qu'ils ont eue de moi. Si c'eût été pour rechercher la faveur du monde, je me fusse mieux paré et me présenterais en une marche étudiée. Je veux qu'on m'y voie en ma façon simple, naturelle et ordinaire, sans contendon³ et artifice : car c'est moi que je peins. Mes défauts s'y liront au vif, et ma forme naïve⁴, autant que la révérence publique⁵ me l'a permis. Que si j'eusse été entre ces nations qu'on dit vivre encore sous la douce liberté des premières lois de nature, je t'assure que je m'y fusse très volontiers peint tout entier, et tout nu. Ainsi, lecteur, je suis moi-même la matière de mon livre : ce n'est pas raison que tu emploies ton loisir en un sujet si frivole et si vain ; à Dieu donc.

De Montaigne,
ce premier de mars mille cinq cent quatre-vingts.

1. A ce que : afin que.
2. Aucuns : quelques, certains.
3. Contendon : effort.
4. Naïve : naturelle.
5. Révérence publique : le respect du public.

Montaigne, Δοκίμια
Γ. Τ. Τερ. Θαν. Ηλίας
Αθήνα, Κάβος 1979

Στον αναγνώστη

Πρόκειται εδώ για ένα βιβλίο καλής πίστης, αναγνώστη. Σε προειδοποιεί, μόλις το πρωταναίξεις, πως ο μοναδικός σκοπός που έταξα στον εαυτό-μον γράφοντάς-το υπήρξε οικογενειακός και ιδιωτικός. Δεν έλαβα καθόλου υπόψη-μου ούτε την εξυπηρέτησή-σου ούτε τη δόξα-μου. Ένας τέτοιος σκοπός ξεπερνά τις δυνάμεις-μου. Προόρισα το βιβλίο-μον για την εξυπηρέτηση και μόνον των συγγενών και φίλων-μου: έτσι που όταν με χάσουν — και θα με χάσουν σύντομα — να μπορούν να ξαναβρίσκουν μέσα σ' αυτό μερικά χαρακτηριστικά της φύσης-μου και του χαρακτήρα-μου, και έτσι να διατηρούν πιο ολοκληρωμένη και πιο ζωντανή την εικόνα που είχα σχηματίσει για μένα. Αν ο σκοπός-μου ήταν ν' αναζητήσω την εύννοια του κόσμου, θα είχα φορέσει ένα καλύτερο ρούχο και θα παρουσίαζα τον εαυτό-μου σε μια μελετημένη στάση. Όμως θέλω να με βλέπουν με το απλό, φυσικό και συνηθισμένο-μου ντύσιμο, χωρίς προσπάθεια κι επιτήδευση: γιατί τον εαυτό-μον είναι που ζωγραφίζω. Τα ελαττώματά-μου θα σου παρουσιάζονται ανάγλυφα, όπως και το φυσικό-μου παρουσιαστικό, όσο βέβαια μου το επιτρέπει ο σεβασμός προς το κοινό. Γιατί, αν βρισκόμουν ανάμεσα σ' αυτούς τους λαούς που λένε ότι ζουν ακόμη κάτω απ' τη γλυκιά ελευθερία των πρωταρχικών νόμων της φύσης, σε βεβαιώνω πως προθυμότητα θα είχα ζωγραφίσει τον εαυτό-μον ολοκληρωτά και εντελώς γυμνον. Έτσι, αναγνώστη, είμαι εγώ ο ίδιος η ύλη του βιβλίου-μου: δεν υπάρχει λόγος να σπαταλάς τις ελεύθερες ώρες-σου με ένα θέμα τόσο ελαφρό και μάταιο.

Αντίο λοιπόν.
Montaigne¹, σήμερα πρώτη Μαρτίου 1580.

Μισοί νεε Μονταίνι, Δοκίμια
Κερε Γ. Αρμυρταχίδης
1980 -

ΣΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Αυτό εδώ είναι βιβλίο καλής πίστης, αναγνώστη. Σε προειδοποιεί εύθις εξαρχής ότι δεν έβαλα εδώ για τον εαυτό μου άλλο στόχο παρά οικιακό κι ιδιωτικό. Δεν έλαβα καθόλου υπόψη μου την εξυπηρέτησή σου, ούτε τη δόξα μου. Οι δυνάμεις μου δεν είναι αξίες για τέτοιες προθέσεις. Το αφιέρωσα στην προσωπική χρήση των συγγενών και φίλων μου: όταν θά μ' έχουν χάσει (πράγμα που θά συμβεί σύντομα), να μπορούν να ξαναβρούν εδώ στοιχεία της ιδιοσυγκρασίας μου και των συνηθειών μου κι έτσι να διατηρήσουν πιο ολοκληρωμένη και πιο ζωντανή τη γνώση που απόκτησαν για το άτομό μου. Αν είχα σκοπό να προκαλέσω την εύννοια του κόσμου, θά είχα στολιστεί καλύτερα και θά παρουσιάζομουν με μελετημένη περπατησιά. Θέλω να με δει ό καθένας εδώ με τους άπλους, φυσικούς και συνηθισμένους μου τρόπους, χωρίς επιτήδευση και τεχνάσματα: γιατί τον εαυτό μου ζωγραφίζω. Τα ελαττώματά μου θά διαβαστούν εδώ ξεκάθαρα, όπως ζωγραφίζω. Αν είχα βρεθεί ανάμεσα σ' εκείνα τα έθνη που λέγεται ότι ζούν ακόμα κάτω από τη γλυκιά ελευθερία των πρώτων νόμων της φύσης, σε διαβεβαιώνω ότι πολύ ευχαρίστως θά είχα ζωγραφίσει εδώ τον εαυτό μου άτοφιο κι ολόγυμνο. Έτσι, αναγνώστη, είμαι εγώ ο ίδιος η ύλη του βιβλίου μου: δεν υπάρχει λόγος να περάσεις τησχόλη σου μ' ένα θέμα τόσο επιπόλαιο και τόσο κενόδοξο. Σε χαιρετώ λοιπόν από το Μονταίνι, σήμερα, πρώτη του Μαρτίου του γίλια πεντακόσια ογδόντα.